

Vlaams-Nederlands tijdschrift "Erfgoed van Industrie en Techniek"
in nieuw jasje.
Persontmoeting

Na tien jaargangen vernieuwt en verjongt het toonaangevende Vlaams-Nederlandse tijdschrift 'Erfgoed van Industrie en Techniek'. Een geschikt ogenblik om terug en vooruit te blikken op de Vlaams-Nederlandse samenwerking bij behoud van het industrieel en technisch erfgoed.

De Vlaams-Nederlandse samenwerking op het vlak van de industriële archeologie heeft een lange geschiedenis. In 1981 werden in Houthalen de eerste Vlaams-Nederlandse Ontmoetingsdagen voor Industriële Archeologie georganiseerd, en nadien kwamen tal van intense contacten tot stand tussen organisaties en vrijwilligers.

Aan het einde van vorige eeuw werden de eerste gesprekken opgestart over een samengaan van de Vlaamse en Nederlandse tijdschriften over industrieel en technisch erfgoed. Die leidden begin 2000 tot het verschijnen van het gezamenlijke *Vlaams-Nederlandse tijdschrift Erfgoed van Industrie en Techniek*. Daarmee was dit het eerste grensoverschrijdend erfgoedtijdschrift dat het hele Nederlandse taalgebied bestreek en nog steeds bestrijkt.

Het tijdschrift wordt uitgegeven door een stichting naar Nederlands recht, de Stichting Erfgoed waarvan het bestuur paritair samengesteld is uit Nederlanders en Vlamingen. Ook de redactie van het tijdschrift is evenwichtig uit Vlamingen en Nederlanders samengesteld.

Het tijdschrift verscheen sedert 2000 vier maal per jaar, en publiceerde in de loop van zijn bestaan reeds een aantal belangrijke themanummers (recent o.m. over herbestemming van industriële gebouwen, industriële en technische musea, industrieel erfgoed in Noord-Frankrijk, het erfgoed van de vlasvezelbereiding, en recent zelfs over nucleair erfgoed...). Het groeide aldus uit tot het toonaangevende tijdschrift voor de geschiedenis en het erfgoed van nijverheid en techniek in het Nederlandse taalgebied.

Dit is het resultaat van de intense samenwerking en de inzet van talloze particuliere vrijwilligers en verenigingen in Noord en Zuid. Opmerkelijk is ook dat de uitgave van het tijdschrift volledig gedragen wordt door auto-financiering, zonder enige vorm van subsidie. Ook daarmee is *'Erfgoed van Industrie en Techniek'* een uitzondering en een voorbeeld in erfgoedland !

Na tien jaar samenwerking werd het tijd om te vernieuwen.

De vormgeving en het formaat werden grondig aangepast, en voortaan verschijnt het tijdschrift in full color. Redactioneel wordt gestreefd naar een evenwicht van artikels handelend over Vlaanderen, Nederland en andere landen. Jaarlijks zal voortaan één themanummer verschijnen, in 2011 gewijd aan het erfgoed van mouten, brouwen en distilleren. In 2012 komt er een themanummer over Catalonië.

Intussen lag de Vlaams-Nederlandse samenwerking inzake studie, behoud en ontsluiting van industrieel en technisch erfgoed ook aan de basis van tal van andere projecten.

Samen met de Catalaanse vereniging voor industriële archeologie (AMCTAIC, Associació del Museu de la Ciència i de la Tècnica i d'Arqueologia Industrial de Catalunya) stonden de Stichting Erfgoed en de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie aan de wieg van de Europese Federatie van Verenigingen voor Industrieel en Technisch Erfgoed (E-FAITH, die in oktober e.k. haar 5de Europese bijeenkomst in Tilburg houdt).

Het vernieuwde tijdschrift

Het tijdschrift komt voort uit het *Tijdschrift voor Industriële Archeologie in Nederland* (opgericht in 1981), *Histechnicon* (van de vereniging Histechnica; dit blad kwam in 1988 voort uit *H-Nieuws*, gestart in 1975).

In 2000 werd het Nederlandse tijdschrift samengevoegd met *Industrieel Erfgoed in Vlaanderen* van de in 1978 opgerichte Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie, onder de naam *Erfgoed van Industrie en Techniek. Vlaams-Nederlands tijdschrift*.

Met de nieuwe vormgeving en opzet werd ook de naam van het tijdschrift aangepast.

Het gaat vanaf nu verder als

ERFGOED van Industrie en Techniek. Vlaams-Nederlands tijdschrift voor Industriecultuur.

In zijn nieuwe vorm verschijnt het tijdschrift in een opvallend vierkant formaat (22x22cm) en voortaan ook in full-color.

Het eerste nummer in deze nieuwe vormgeving bevat volgende bijdragen:

- Editoriaal
- Marc BUSIO: *Het Emmasingelcomplex van Philips in Eindhoven*
Vorig jaar betekende het gereedkomen van de restauratie van de Eindhovense Lichttoren tevens de voltooiing van de herbesteding van het voormalige fabriekscomplex Emmasingel van Philips. Het was een eeuw geleden de eerste grootschalige uitbreidingslocatie van de succesvolle gloeilampenproducent. Omdat inmiddels ook deze lichtbron zelf haar langste tijd gehad heeft, wordt in deze bijdrage stil gestaan bij de ontstuimige ontwikkelingen die het bedrijf teweegbracht in de lichtstrad gedurende het eerste kwart van de vorige eeuw.
- Vincent VERBRUGGE: *Tabaksdroogasten. Getuigen van vier eeuwen tabaksteelt in en rond Wervik*
De 'toebak' heeft aan het grensstadje Wervik in de provincie West-Vlaanderen zijn bekendheid en faam gegeven. Een ast (eest) is een gebouwtje op het erf van de tabaksboer, bestemd voor het drogen en/of nadrogen van de handgeplukte tabak. Honderden tabaksdroogasten werden in de afgelopen jaren gelokaliseerd en in kaart gebracht, vele zijn intussen al afgebroken. De kleine, soms eerder primitieve maar zo typische bakstenen gebouwtjes hebben hun glorieperiode gekend. Voor het behoud van het erfgoed van andere gewassen of beroepsbezigheden wordt hemel en aarde bewogen. Ook vier eeuwen tabaksteelt in de Wervikse regio verdienen deze aandacht.
- Louis F.J.R. GARTNER: *De tabakseest in Nederland*
Een eerste verkenning van de Nederlandstalige technische literatuur laat al gauw zien dat bij de term 'eest' in eerste instantie gedacht wordt aan een inrichting voor het drogen van mout en pas in een tweede instantie aan een droogplaats of -vloer voor tabak. In deze bijdrage wordt ingegaan op de verschillende soorten eesten die in de Nederlandse tabaksteelt gebruikt werden: de eestvloer, droogtrommels (vanaf de tweede helft van de 19de eeuw), terwijl typische eestgebouwtjes zoals bv in Wervik eerder zeldzaam zijn.
- J.B. VERCAUTEREN: *Gewelfbouw in Catalonië*
Binnen de metseltechnieken die rond de Middellandse Zee bestonden ontwikkelde zich vanaf de vroege oudheid de gewelfbouw uit technisch vernuft, wiskundig inzicht en een efficiënt materiaalgebruik. Voorlopers van het gewelf 'a la catalana' zijn reeds vanaf de 11de eeuw te vinden in de stadspaleizen van Barri Gotic in Barcelona. Vanaf de 19de eeuw ontwikkelde deze bouwtechniek zich o.m. bij de bouw van textiel fabrieken (o.m. in de Can Battló in de Sants-wijk van Barcelona, 1868-1869). In het artikel wordt ingegaan op de werken van vroege moderne pioniers zoals Rafael Guastavino Moreno (1842-1908), Lluís Muncunill i Parellada (1868-1931) en - uiteraard - Antoni Placid Gaudí i Cornet (1852-1931) met o.m. de Sagrada Família en de crypte van de Colonia Güell.

- Cécile ROUSSELOT: *De watertorens van Brussel. Een analyse en voorstellen voor een herbestemming.*
Het unieke erfgoed van de watertorens heeft in België tot dusver weinig belangstelling opgewekt. Waar in Nederland de Nederlandse Watertoren Stichting bestaat die informatie verspreidt en onderzoek bevordert, is er in België weinig aandacht voor de geleidelijke verdwijning van de watertorens in het landschap. Dit fenomeen bestaat ook in Brussel: twee derde van de eens bestaande 24 watertorens is al gesloopt. Deze bijdrage geeft een overzicht van de ontwikkeling van de Brusselse watertorens, wat er nog rest, en wat er mogelijk kan.
- Boekbesprekingen

Het tijdschrift wordt uitgegeven door de Stichting Erfgoed waarin de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie een partner is.

Abonnementen :

- in Nederland : 21 euro/jaar (14 euro voor studenten)
- In Vlaanderen is een abonnement op het tijdschrift onderdeel van het lidmaatschap van de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie vzw.
Lid-abonnees betalen 25 euro (20 euro voor studenten, werklozen en gepensioneerden; min. 50 euro voor openbare besturen, bibliotheken en bedrijven)

Losse nummers :

- gewone nummers : 7,50 euro
 - dubbelnummers : 15 euro
- (incl. portokosten)

Contactgegevens :

- voor Nederland: c/o C.H. van Eldik, Brilduikerdreef 12, 2623 NT Delft, cor@eldik.nl
- voor Vlaanderen: Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie, Postbus 30, Postkantoor Stationswijk, 9000 Gent, vvia@vvia.be, fax 056.244173

Oudere nummers zijn nog in beperkte mate beschikbaar

Inhoud van het Vlaams-Nederlandse tijdschrift 'Erfgoed van Industrie en Techniek' 2000 - 2010

Jaargang 2000

2000, nr 1: Het eerste gemeenschappelijke nummer bundelt de teksten van de Vlaams-Nederlandse Ontmoetingsdag voor Industriële Archeologie (VNODIA), die in maart 2000 in de mijnicité in Eisden georganiseerd werd. Deze bijeenkomst was gewijd aan het thema *'Het Erfgoed teruggeven aan de Erfgenamen'*. Het bevat volgende bijdragen:

- Eisden, erfgoed en erfgenamen
- J.A. van Dalen: Het erfgoed en zijn erfgenamen
- P.E. Martin: Keweenaw National Historical Park and the role of the public in mining history interpretation
- G.W.J. Rooijackers: Van ecomuseum naar identiteitsfabriek. Cultureel ondernemerschap in de Kempen
- J. Kohlbacher: Eisden: actieve erfgenamen strijden voor verdwijnend erfgoed.
- J. Ooms: Erfgenamen in actie! De werkgroep 'Behoud Mijnverleden'
- Th. Konings: Dankzij lokale actie: Stoomhoutzagerij Nahuis, een werkend
- J. Verstockt: De lokale gemeenschap en het behoud van het Cluysenaar-station te Zandbergen
- H. Kleerebezem: Hengelo's Educatief Industriemuseum
- L. Heebink: Hergebruik van de zuivelfabriek in
- W. Burgers: Oude textielfabriek in Geldrop krijgt nieuwe bestemming

2000, nr 2

- Ir. D.D. de Gunst: Tras, een - bijna - vergeten bouw materiaal
- G.J. Arends: De Wilhelminasluis bij Andel
- W. Ravesteijn: Koloniale irrigatiewerken op Java
- C.H.R.T. Weevers: "Der Pott kocht", Industriekultur 200 in Nordrhein-Westfalen. Een voorbeeld van industrieel toerisme

2000, nr 3

- L. Barendregt: Salomon Van der Paauw. Een Leidse Stadsarchitect en modelontwerper
- L. Denewet: Molenzorg in West-Vlaanderen. De Tieltse Molenlandroute na ruim 25 jaar.
- G.J. Arends: Oorlogsschade en herstel van de Noordersluis te IJmuiden
- Boekbespreking Het Vlaams Brouwbedrijf in Historisch Perspectief

2000, nr 4 (Tsjechië-nummer)

- G.G. Nieuwmeijer: Het Nijverheidspaleis op de Jubileumtentoonstelling van de Tsjechische landen te Praag
- H.M.C.M. van Maarschalkerwaart: Bruggen in Tsjechië
- Chr. J.A. Hakkaart: Bier, Beton en Pils
- J.C.T. Bergisch: Smalspoor in Tsjechië
- P.A. Scholten: Het panorama 'Slag bij Lipan' en de Hussitische mobiele wagenborg
- D.D. de Gunst: Techniek, Jugendstil en Praag

2001, nr 1 - herbestemming en revitalisering van bedrijven en bedrijfsterreinen:

- A.M.F. RIPKEN en D.J.A. KIERKELS: Kansen door de toekomst: Revitalisering van bedrijventerreinen en industrieel erfgoed
- L. BAKKER: De historische kwaliteit van het bedrijventerrein Bergweide te Deventer
- J.J. HAVELAAR: Verleden en toekomst van de Laakhaven te Den Haag
- L. BARENDREGT: Salomon Van der Pauw, een Leidse Stadsarchitect en modelontwerper (vervolg)
- P.M.A.V. HOOGHOF: De Hollandsche Knoopenfabriek te Spakenburg
- J.J. HAVELAAR: De Stichting Fabrieksschoorstenen

2001, nr 2 - gewijd aan het behoud van varend en maritiem erfgoed. Het bevat de belangrijkste referaten van de druk bijgewoonde studiedag die de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie op 25 november 2000 in Oostende organiseerde:

- Adriaan LINTERS: Europa en het Varend Erfgoed - met o.m. een overzicht van de standpunten, tussenkomsten en subsidies van de Europese Unie en de Raad van Europa
- M. PABOIS: Bescherming van schepen en boten volgens de Franse wetgeving (M. Pabois is hoofdconservator maritiem en fluviaal erfgoed bij het Franse Ministerie van Cultuur)
- R.G.W. PRESCOTT: Maritime Heritage Management. The United Kingdom Perspective (de ervaringen van onze Britse collega's bij het behoud en beheer van maritiem erfgoed - door de directeur van het Scottish Institute of Maritime Studies)
- P.J. JANSEN: waarom een Nationaal Register Varende Monumenten? (Bij veel Nederlanders zit de liefde voor oude schepen in het bloed, maar in Nederland bestaat geen regelgeving op bescherming en behoud van varend erfgoed)
- I. VERPOORTEN: Het project De Leuvense Trekschuit
- A. LINTERS: Een toekomstige wettelijke regeling in Vlaanderen (een terugblik op het verleden en een vooruitblik op het aangekondigde Decreet Varend Erfgoed)
- T. FRUITHOF: The European Maritime Heritage. De Europese vereniging voor varende traditionele schepen

2001, nr 3

- J. NIJSSEN: Het spoorwegviaduct van Sint-Martensvoeren
- I. WOUTERS: De evolutie van de Brusselse brandveilige industriegebouwen: 1840-1920
- D.D. DE GUNST: Historische ontwikkeling van tuinbouwkassen
- A.C.M. KAPPELHOF; Protocollen als bron voor de bedrijfsgeschiedenis in de vroeg-moderne tijd (1500-1800)
- J. VAN LEEUWEN: 75 jaar stadsverwarming in Utrecht, van sprookje tot baksteen
- Boekbesprekingen

2001, nr 4 - de belangrijkste referaten van de jaarlijkse Vlaams-Nederlandse Ontmoetingsdag voor Industriële Archeologie, die in dat jaar plaatsvonden in de voormalige zuivelfabriek van het Noordnederlandse Kolderveen. Het thema van deze ontmoeting was tweevoudig: herbestemming van klein industrieel erfgoed, en de rol van vrijwilligers.

- J.A. VAN DALEN: Industrieel Erfgoed. Leren van elkaar en van de burens
- O. LEIGH WOOD: SAVE Britain's Heritage (een 'long standing activist' van het Britse SAVE houdt aan de hand van voorbeelden een krachtig betoog over de aanpak van hergebruik en behoud, en van de rol van de burger daarbij. Zijn eenvoudige maar doeltreffende boodschap luidt 'dream up solutions')
- M. DE JONG: Europa Nostra Awards
- J. NIEWEG: Vrijwilligers in het mobiele erfgoed
- A. VAN BERGEN: Titanenwerk in Kolderveen. Nieuwe dynamiek in een oude melkfabriek
- A. VELSINK: Reanimeren in Overijssel
- Michael MENDE: Wasserspeicher für Warenströme. Denkmale des Güterverkehrs im Einzugsgebiet der Weser

- Stefaan HEYSE: Herbestemming van kleine industriële panden. Beschouwingen bij de praktijk in Vlaanderen
- Th. J. VAN DER WEEL: Restauratie van een Amsterdamse Tram (Deze restauratie werd in het afgelopen jaar uitgevoerd en is thans in het stadium van afronding gekomen)

jaargang 2002

2002 nr 1

- G.J.W. DRAGT: De "Grenaatfabriek van Moddergat". (Grenaat' is het Friese woord voor 'garnaal'. In 1999 werd een actie gestart om een voormalige machinale garnaaldrogerij van de sloop te redden)
- M. STOOVELAAR: Skoda-Laurin & Klement. Fabrikanten van Tsjechische kwaliteitsautomobielen
- G. HOORNAERT: Industriële ontwikkeling van Roeselare
- W.W. SCHONGS: Elektrotechnische historische verzamelingen
- Boekbespreking

2002 nr 2

- R.P. STOFFELS: Bouwmaterialen uit klei. Kort historisch overzicht van de baksteen- en dakpannenproductie in Nederland
- P. DE NIEL: Kinderarbeid op de steenbakkerijen in de Rupelstreek. "Eene gymnastieke oefening".
- M. VELTKAMP: Tweede leven voor het Jobsveem. Nieuwe functies in en op een voormalig pakhuis.
- J. KINGMA: Justus Dirks en John Hawkshaw. Twee ingenieurs, twee culturen.
- W. RAVESTIJN: In strijd met de natuur: de beteugeling van de Sampeanrivier op Oost-Java.
- Boekbesprekingen

2002 nr 3

- P. DE NIEL: De Rupelstreek 1900-2000, een korte maar intense 'succes-story'.
- L. VAN NIEUWENHUYSE: Historische bodemvervuiling door voormalige industriële activiteiten in de 19de en 20ste eeuw
- W. RAVESTEIJN: De strijd met de natuur: de beteugeling van de Sampeanrivier op Oost-Java - vervolg van de bijdrage die in 2002/2 verscheen
- P. VAN DEN NIEUWENHOF: Wetenschapsarchieven en industriële archeologie: natuurlijke bondgenoten

2002 nr 4 - Frankrijknummer

- Ir. G.G. NIEUWMEIJER: Bouwtechniek in Frankrijk (1800-1940)
- Ir. D.D. DE GUNST: Het klooster van la Tourette. Een kostbaar erfgoed van le Corbusier.
- Ir. Ch.J.A. HAKKAART: G.A.Eiffel
- Ing. H.M.C.M. VAN MAARSCHALKERWAART: De in de 19e eeuw in Frankrijk toegepaste hangbruggen en andere typen ijzeren bruggen.
- Ir. A.P. OELE: De trekkracht van de mechanisatie in de Franse landbouw.
- H.E.E. VAN ASBECK: Michelin en de ontwikkeling van de autoband.
- Ing. H. STOOVELAAR: La Fondation Berliet.
- Ir. W.W. SCHONGS: Over technische geschiedschrijving

2003 nr 1

- Prof. dr. G.W. ROOIJAKKERS : Erfgoed en authenticiteit. Wachten op de eerste electriciteitsmast.
- L.B.M. VERCAUTEREN: Vichy verwondert, verrukt en vervreemdt.
- C.H.R.T. WEEVERS: Centrum voor Industrieel en Mobiel Erfgoed (CIMEZ) te Amsterdam.
- R. VAN DER VEEN: Laatste Siemens-Martin-oven nu monument.
- Nationale Industrieel Erfgoed Prijs 2002. Rapport van de jury.
- J. KINGMA: Ook een Nederlandse uitvinding bij aanleg Noordzeekanaal ?
- Boekbespreking

2003 nr 2

- Ir. C.H. VAN ELDIK: De zweefbrug. Een brugtype dat de opkomst van de auto niet overleefde
- J. KINGMA: Oberwasser in Henrichenburg. Herstel van een lokale technotoop.
- K.P.J. JANSE: Muziekreproductie in het begin van de twintigste eeuw.
- S. LANGEWEG: Lucas Verwer & Zonen, motorenbouwers. Het geheim van de smid.

2003 nr 3

- R. VANDENBERGHE: De schoennijverheid en het schoeiselmuseum in Izegem.
- G.B. DE BRUYN: Het gereedschap van de zadelmaker. Ambachtelijke werktuigen in zadelmakerij Daamen te Vught (1919-1965).
- J.J. HAVELAAR: De gietijzeren brievenbus in Nederland. Een gewichtig reservoir.
- B.G.Y. DE NIL: Industrieel erfgoed in Oosterzele.
- Boekbespreking

2003 nr 4

- M. VAN DEN BERG: Belgisch en Nederlands Limburgs mijnerfgoed, de behoudsverschillen.
- C.P.J. GEURTS: Duurzame herbestemming van het pakhuis Afrika
- J. KINGMA: De metamorfose van de Zaanstreek.
- W.H.P.M. VAN HOOFF: Industrie en Techniek in de klas in de jaren vijftig en zestig.

2004 nr 1 - bevat een aantal bijdragen uitgesproken tijdens de Vlaams-Nederlandse Ontmoetingsdagen voor Industriële Archeologie in Beringen. Ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie (VVIA) werd teruggeblikt op de ontwikkelingen tijdens voorbije kwarteeuw van de studie, behoud en ontsluiting van het industrieel erfgoed in omringende landen

- Prof. dr. H.F.J.M. van den EERENBEEMT: Industriële Archeologie in een ruimer perspectief.
- Prof. van den Eerenbeemt is één van de grondleggers van de industriële archeologie in Nederland. Hij beschrijft de stappen en stapjes van de discipline, zoals hij die in voorbije kwarteeuw meemaakte.
- M. PATOU en Y. MAERTEN: Industrieel erfgoed in Frankrijk: de achterstand ingehaald.
- Roland GÜNTER: Over de geschiedenis van vrijwaring van de industriecultuur in Duitsland.
- Stefaan HEYSE: De cokesfabriek van Zeebrugge 1901 - 1996 - 2004...
- Y. VERBRAECK: De geschiedenis van de Antwerpse diamantnijverheid.

- H. KLEEREBEZEM: Techniekmuseum HEIM, 'toekomstige parel in het hart van Zuid'.

2004 nr 2

- W. VAN HOOFF: Groenteteelt in België en de Mechelse regio
- W. VAN HOOFF: De Mechelse serre.
- H.A. MUNTJEWERFF: Henkes in Halsteren
- I. WOUTERS en M. DE BOUW: De smeedijzeren hangbrug in Bazel bij Antwerpen.
- Y. VERBRAECK: De teloorgang van het Belgisch diamanterfgoed.

2004 nr 3 - dubbel nummer gewijd aan het industrieel en technisch erfgoed van Frans-Vlaanderen: de Région Nord-Pas-de-Calais.

- Adriaan LINTERS: Over de Schreve.
- Prof. Denis VARASCHIN: Panorama van de Industrialisering van de Nord-Pas de Calais.
- Jacques PHILIPPON: Bescherming van industrieel erfgoed in Frankrijk.
- José HONORE: De geschiedenis van Roubaix en zijn textielindustrie.
- Jean-François PARE: Roubaix: van Condition Publique tot Maison Folie
- Christian HOTTIN: Motte-Bossut: van textiel fabriek tot centrum voor archieven.
- Valérie CARON: Het mijnbekken te Loos-en-Gohelle en het project Bassin Minier Unesco 2005.
- Jean BRUGGEMAN: Molens, een patrimonium van de Nord-Pas de Calais.
- Laurent LECOUTRE & Adriaan LINTERS: De stokerij Claeysens in Wambréchie.
- Adriaan LINTERS en Léon BALLAT: Armentières. Van brouwerij Motte-Cordonnier tot Cité de la Bière.
- Sandrine CAUCHOIS: De scheepslift in Les Fontinettes.
- Denis VARASCHIN en Marie-Noëlle POLINO: Opleiding "Valorisatie en beheer van het technisch en industrieel erfgoed" aan de universiteit van Artois

2004 nr 4 - gewijd aan het industrieel en technisch erfgoed van het Ruhrgebied

- ir. J.B.M. Vercauteren: Het Ruhrgebied en het Bergische Land
- ir. P.A. Scholten: Krupp von Bohlen und Halbach, een familie van ijzer en staal
- ir. E.J. Nusselder: IJzerwijzer
- ir. M.L. Stokroos: Kinderziekten rond verwarmen en ventileren van de Villa Hügel te Essen
- ir. J.B.M. Vercauteren: Fabrieksdorpen in Oberhausen en Essen
- ir. G.G. Nieuwmeijer: Spoorwegbrug over de Wupper bij Müngsten
- H. Stoovelaar: Krupp-vrachtwagens
- Boekbespreking

jaargang 2005

2005 nr 1

- dr. E.Nijhof: Industrieel erfgoed en de omgang met het verleden
- A. VandePut: Het Nationaal Jenevermuseum Hasselt
- A. D'Hoine: Traditionele ijskelders in Vlaanderen. Een teaser.
- ir. Ch.J.A. Hakkaart en ir. G.G. Nieuwmeijer: De Schwebebahn in Wuppertal. Verleden, heden en toekomst - deel 1
- Boekbespreking

2005 nr 2

- R.W. Jansen: Blijdenstein, doopsgezinde textielpioniers in Twente
- J. Mestdagh: Hinderwetvergunningen: een multidisciplinaire bron
- P. Thielemans: IJs en koude in de stad

- ir. Ch.J.A. Hakkaart en ir. G.G. Nieuwmeijer: De Schwebebahn in Wuppertal. Verleden, heden en toekomst - slot
- Boekbesprekingen

2005 nr 3

- A. Linters: Cement en beton
- S. Vermeulen: Gewapend beton als commercieel product
- R. De Meyer en S. Van de Voorde: De Preflex balk (1951) van Abraham Lipski
- R. Garcia: Cement en wederopbouw
- G. Mom: De geschiedschrijving van de auto en het documentair erfgoed in Nederland
- P. Van den Bossche: De vroege ontwikkeling van de elektrische auto als voorbeeld
- Boekbesprekingen

2005 nr 4

- A.M. Molema: van vrachtschip tot wachtschip. Varend onder de vlag van scouting Nederland
- E. Giesbers: Vleeswarenindustrie in Deventer
- R.W. Jansen: De Firma Blijdenstein & Co 1801-1835, koploper in de Twentse bombazijnnijverheid
- P. Nijhof: Silo's, kathedralen van het platteland
- Boekbesprekingen

jaargang 2006

2006 nr 1

- Chris van de Meene: Spoorwegwerkplaatsen in Nederland
- Kees Volkers: De wagenwerkplaats te Amersfoort
- Hans Schippers en Tamira Tummers: De Ventoseflat: een vroeg voorbeeld van industrieel hergebruik in Eindhoven
- Joke Sickman: Waarom 't Spijckrtje moest worden gesloopt
- Museumbespreking: Het vernieuwde spoorwegmuseum in Utrecht
- Boekbesprekingen

2006 nr 2

- Jean-Paul Corten en Stephen Fokké: Suikererfgoed in Suriname
- Jean-Paul Corten en Stephen Fokké: Mariënborg, de suikerreus van Suriname
- Hannah Pector: Het Droogdokkeneiland in Antwerpen - Verleden, heden en toekomst
- Dieter David: De herbestemming van brouwerij De Leeuw te Aartrijke (Zedelgem)
- Museumbespreking: Het Wielermuseum in Roeselare
- Boekbesprekingen

2006 nr 3

- Inge Bertels: Gelieve de bouwwerf te betreden. Aannemers voor openbare werken in het negentiende-eeuwse Antwerpen
- Jeroen van den Hurk: Reconstructie van de architectuur van Nieuw Nederland aan de hand van zeventiende-eeuwse bouwbestekken in Noord-Amerika
- Marc Busio: Het beeldbuizencomplex van Philips te Eindhoven
- Websitebespreking: Op zoek naar het Zwarte Goud
- Museumbespreking: Het Museum voor Industriële Archeologie en Textiel (MIAT) te Gent
- Boekbesprekingen

2006 nr 4

- Yvan Verbraeck: Grootheid en verval van de Mariekerkse haringdroog- en rookschouwen

- Websitebespreking: Beeld en geluid
- Museumbespreking: Een werkend museum als herinnering aan wolstad Tilburg
- Boekbesprekingen

jaargang 2007

2007 nr 1

- Katrien Vanbrabant en Johan David: Handelscatalogi als bronvoor de geschiedenis van de technieken
- Jur Kingma: De introductie van de verbrandingsmotor in de Zaanse binnenvaart
- Websitebespreking: Explorers: Ontdek de wereld (vanuit de luie stoel)
- Museumbespreking: Documentaire schilderijen van een groot project. De Afsluitdijk

2007 nr 2

- Cees Kingma: Stoommeelfabriek De Vrede. Het meest sinistere en mysterieuze industriële gebouw in Zaandam
- Cees Kingma: Het Rijksmonument De Vrede
- Websitebespreking: Industriebouwen op internet
- Boekbesprekingen

2007 nr 3

- Hans Buijter: Kabeltrams. Curiositeiten of symbolen van stedelijke identiteit ?
- Jur Kingma: Havenfoto's als documentaire bron en als lust voor het oog
- Marc Busio: Een station verhuizen: de Belgen deden het al een eeuw geleden
- Websitebespreking: De jeugd heeft de toekomst... maar de ouderen bezitten het verleden
- Museumbespreking: HEIM te Hengelo

jaargang 2008

2007 nr 4 en 2008 nr 1: gecombineerd dubbelnummer gewijd aan de vlasvezelbereiding in Europa

- Lucie Maluta: Behoud en herwaardering van vlasergoed in Europa
- Adriaan Linters: De Vlasvallei
- Gerrit Herrema: Vlas in Friesland: een afgesloten tijdperk ?
- Giel van Hooff: Beeldverhaal: de handwever
- Adriaan Linters: De Geur van de Welstand. Vlas roten - tussen wetenschap, techniek en milieuhygiëne
- Luc Soens: De vlaszwengelwindmolen 'Preetjes Molen'
- Adriaan Linters: Interview met Bert Dewilde, oprichter van het Nationaal Vlasmuseum Kortrijk
- Frank Welgemoed: "God gaf ons geen linnen, maar vlas om te spinnen". Websites en wat je soms over vlas op onvermoede plekken op het internet vindt
- Ties Steehouwer: Het Nationaal Vlaserij- en Suikermuseum in Klundert, Nederland

2008 nr 2

- Marc Busio: De Bakelietfabriek van Philips te Eindhoven
- Peter Marcuse: Industriefotograaf tegen wil en dank
- Ine Wouters en Michael De Bouw: Behoud van ijzeren hangbruggen
- Websitebespreking 'Geld stinkt' (over fabrieksschoorstenen)
- Museumbespreking: Pronkjuweel in het Hoge Noorden: Het Noorder Scheepvaartmuseum in Groningen

2008 nr 3

- Ine Wouters en Maria Leus: Betonnen industriële gebouwen herbestemd
- Ben Janssen: De na-oorlogse transformatie van de Nederlandse baksteenindustrie
- Jur Kingma: Canon, de collectie Europees varend erfgoed

- Julien Lyssens: Een zaat. Een vergeten industrieel landschap
- Websitebespreking: Dit artikel bestaat niet. Virtuele musea op internet
- Boekbesprekingen

2008 nr 4 - gewijd aan ijzer en staal

- Leen Lauriks en Ine Wouters: Balat's Wintertuin te Laken: geniale constructie of gezichtsbedrog ?
- Michael De Bouw en Ine Wouters: IJzer en staal: van smeden tot gieten
- Koen Verswijver en Ronny De Meyer: De ontwikkeling van buisvormige profielen in staal
- Websitebespreking: De mannen van staal
- Boekbesprekingen

Jaargang 2009

2009 nr 1

- Koos Havelaar: Een stadskwartier krijgt een nieuw leven. De historie van de Haagse Brinkhorsthaven
- Marc Busio: De Philips-site in Leuven
- Gerard Alberts en Max Popma: Historische computer: erfgoed van de digitale evolutie
- Museumbespreking: het Bone Chine Museum in Coalport
- Boekbesprekingen

2009 nr 2+3 - themanummer gewijd aan herbestemming van industriële panden

- Kate Dickson: Finding new uses for redundant industrial buildings, and working with the community to deliver local aspirations
- Paul Smith: De herbestemming van industriële gebouwen in Frankrijk
- Arno Boon en Annelies Welgraven: Industrieel erfgoed en herbestemmen ? Duurzame Noodzaak. Een kennismaking met BOEi: de Nationale Maatschappij tot Behoud, Ontwikkeling en Exploitatie van Industrieel Erfgoed
- Eisse Kalk: NieuwLeven voor Oude Gebouwen
- W. Callebaut: Montevideo magazijnen, respectvolle herbestemming en restauratie
- Dirk van Alphen: De transformatie van de Spoorzone in Tilburg. Een strategie voor industrieel erfgoed
- Maria Leus en Ine Wouters: Herbestemming Brouwerij Wielemans-Ceuppens als motor van stadsvernieuwing
- Museumbespreking: Haags Openbaar Vervoer Museum
- Boekbesprekingen

jaargang 2010

2009 nr 4 + 2010 nr 1: dubbelnummer gewijd aan oorlogserfgoed

- Editoriaal: Oorlog creëert erfgoed
- Adriaan Linters: Lieux de Mémoire en toerisme van oorlog en vrede
- Het provinciaal domein van Raversijde
- Maarten Jansen: Afhankelijk van de geschiedschrijving. De veranderende omgang met bunkers als lieux de mémoire
- Adriaan Linters: Werken aan de verdediging
- Batterij De Halve Maan
- René Ros: Verdedigingswerken van Amsterdam door de eeuwen heen
- Robert Gils: Het ontstaan van de bunker
- Robert Gils: De Antwerpse betonnen pantserforten

- Museumbespreking: Ironbridge 300 of 600 jaar
- Boekbesprekingen

2010 nr 2+3: dubbelnummer gewijd aan nucleair erfgoed

- Editoriaal: Nucleair erfgoed: ook erfgoed !?
- Adriaan Linters: In den beginne waren er ertsen. België als centrum van nucleair onderzoek en techniek
- Prof. Denis Varaschin: De geschiedenis van de kernenergie in Frankrijk en zijn industrieel erfgoed
- Dirk Bannink: Kernenergie in Nederland
- Wayne D. Cocroft: Het atoomtijdperk van Groot-Brittannië
- Museumbespreking: Hoogovensmuseum
- Boekbesprekingen

2010 nr 4

- B.H.J.N. Kooij: De minerale wolindustrie in Nederland
 - Jur Kingma: Niet zomaar een kraan aan de Zaan. De machinefabriek Duyvis en haar Fairbairn kraan
 - Bie Plevoets: De herbestemming van het voormalige kantoorgebouw en laboratorium te Kaulille als Masterproef interieurarchitectuur
 - Rien de Visser: De golfplaat, gezien en ongezien erfgoed
 - Boekbesprekingen
-
-

Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie vzw

V V I A

De Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie, Vlaanderen-Brussel vzw (VVIA) werd in mei 1978 opgericht en is daarmee, na de Britse *Association for Industrial Archaeology*, de oudste landelijke organisatie in Europa die zich inzet voor studie, behoud en ontsluiting van industrieel en technisch erfgoed.

VVIA is een platform voor individuele belangstellenden en organisaties in Vlaanderen en Brussel.

VVIA werkt enkel met **vrijwilligers** en wordt niet gesubsidieerd.

VVIA beheert zelf geen sites (maar stimuleert wel lokale en thematische organisaties om zulks te doen) en legt geen collecties aan (om als platform niet in concurrentie te komen met bestaande musea en particuliere collecties). Door het Vlaams Gewest werden de resten van de bibliotheek van het (voor-heen) Federaal Ministerie van Openbare Werken aan VVIA overgedragen: deze omvatten ca. 30 m² boeken en tijdschriften (1830-1976) in ongeordende en ongekende toestand - waarvan het de bedoeling is om deze op termijn te ontsluiten in de voormalige elektriciteitscentrale in Zwevegem (thans project 'Transfo').

Jaarlijks organiseert de VVIA een vormingscursus voor vrijwilligers *Inleiding tot de Industriële Archeologie* (op zaterdagen, telkens in een andere provincie), evenals een aantal informatieavonden en lezingen.

De vereniging onderhoudt nauwe banden met gelijkaardige organisaties in andere landen, vooral Nederland, Noord-Frankrijk, Catalonië en Groot-Brittannië. Met Nederland wordt samen het Vlaams-Nederlandse tijdschrift *'Erfgoed van Industrie en Techniek'* gepubliceerd en wordt een jaarlijkse *'Vlaams-Nederlandse Ontmoetingsdag voor Industriële Archeologie'* georganiseerd. De samenwerking met Noord-Frankrijk lag aan de basis van de acties voor het behoud en herwaardering van fabrieksschouwen *'Belforten van de Arbeid - Beffrois du Travail'*. Sedert 1989 is VVIA verbreed met de Catalaanse *'Associació del Museu de la Ciència i de la Tècnica i d'Arqueologia Industrial de Catalunya'*, en lag samen met AMCTAIC en de Nederlandse Stichting Erfgoed aan de basis van de oprichting van de *'European Federation of Associations of Industrial and Technical Heritage'* (E-FAITH, thans met secretariaat in Vlaanderen).

Samen met E-FAITH pleit de VVIA voor het afkondigen door de Europese Commissie en de Raad van Europa van een *Europees Jaar van het Industrieel en Technisch Erfgoed*, een campagne die thans reeds door een honderdtal verenigingen uit 17 Europese landen onderschreven wordt.

www.vvia.be

Postbus 30 - Postkantoor Gent Stationswijk - B-9000 Gent

vvia@vvia.be fax 056.255173

U kunt de vereniging steunen door lid te worden. Meer informatie op de website.